

UTBILDNINGSNÄMNDEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 11-102/1086
SID 1 (18)

2011-03-24

Handläggare:

Johanna Engman Telefon 08-508 33702
Monica Söderman Telefon 08-508 33889
Ingrid Olsson Telefon 08-508 33810

Till Utbildningsnämnden

2011-04-14

Underlag för budget 2012 med inriktning 2013 och 2014 Utbildningsnämnden

Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden fastställer underlaget till budget för 2012 och inriktning 2013-2014. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Thomas Persson
Direktör

Håkan Edman
Avdelningschef
Grundskoleavdelningen

Birgitta Elm
Avdelningschef
Personalavdelningen

Johanna Engman
Avdelningschef
Kvalitets- och ekonomiavdelningen

Marie-Louise Hammer Åberg
Avdelningschef
Gymnasieavdelningen

Carina Nilsson
Avdelningschef
Uppdragsavdelningen

Agnetha Styrwoldt-Alfheim
Avdelningschef
Administrativa avdelningen

Per Thorslund
Avdelningschef
Avdelningen för enskilt driven/fristående verksamhet

Bilagor

1. Obligatoriska bilagor
2. Antal barn, elever och studerande

3. Schabloner och kostnadsutveckling 2007-2011
4. Omvärldsbevakning 1, 2011 – till utbildningsnämnden.

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Nedan anges i punktform strategiska satsningar för att nämnden under treårsperioden ska bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

1.1 Stockholm ska vara attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

- Ny genomgång av förvaltningens verksamhet, utifrån konkurrensperspektiv

1.2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Fortsatt implementering av ny skollag, skolförordningar och läroplaner
- Renodla roller och uppgifter kopplade till utbildningsverksamhet, oavsett huvudman
- Utveckla organisation, styrning och kvalitetsarbete i stadens kommunala skolor
- Förstärka ledningen på strategisk och operativ nivå

1.3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Fortsatt effektivisering avseende lokaler och administration frigör resurser till förmån för den pedagogiska verksamheten

2. Nämndens verksamhetsområde

Stadens mål i fullmäktiges budget och utbildningsnämndens mål ligger som grund för utbildningsförvaltningens underlag för budget 2012 med inriktning för 2013 och 2014. Staden ska erbjuda alla medborgare en utbildning av hög kvalitet som leder till vidare studier och arbete. Utbildningsnivån i staden ska höjas.

Lika villkor oavsett huvudman ska råda för utbildningsverksamheten. Under perioden fortsätter förvaltningens arbete med att renodla roller och uppgifter kopplade till utbildningsverksamheten oavsett huvudman där resursfördelning, uppföljning och erbjudanden om stödinsatser och verktyg för skolutveckling är ingående delar. Informationen till och dialogen med de fristående förskolorna och skolorna och deras huvudmän ska öka.

Utbildningsförvaltningen kommer att bidra till att bygga stadens varumärke inifrån genom att aktivt, tillgängligt och trovärdigt agera i vardagen och att ge kvalitet och trygghet i den service som erbjuds.

Förvaltningen ska utveckla styrningen och kvalitetsarbetet i stadens kommunala skolor med syftet att bidra till att utveckla en skola i världsklass. Ledningen på den strategiska och den operativa nivån ska förstärkas och utvecklas. Utvecklingen av dialogerna mellan olika nivåer i styrsystemet fortsätter under perioden. Reformerna, förbättringsarbete och utvecklingsinsatser ska leda till att resultaten förbättras. Fortsatt effektivisering avseende lokaler och administration ska leda till att resurser frigörs till förmån för den pedagogiska verksamheten.

Rektor har en nyckelroll i arbetet för ökad måluppfyllelse. Förvaltningen fortsätter arbetet med att möjliggöra för rektor att leda och utveckla den pedagogiska verksamheten. Rektor ska avlastas administrativa uppgifter för att kunna fokusera på att leda och stödja lärare så att de tillsammans kan utveckla undervisning och arbetsorganisation. Läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevers lärande.

Följande strategier för ökad kvalitet och högre måluppfyllelse inom grundskolan, obligatoriska särskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska vara utgångspunkten för förvaltningens arbete under planeringsperioden:

- Organisera skolor i bärkraftiga enheter med en ledningsorganisation som möjliggör en nära ledning av den pedagogiska verksamheten och med en effektiv administrativ stödfunktion.
- Tydliga uppdrag till skolans chefer att utveckla arbetsorganisation och undervisning utifrån forskning och beprövad erfarenhet.
- Uppföljning och dialoger utifrån olika underlag som t.ex. statistik, rapporter, resultatsammanställningar och verktyg för välskötthet.
- Tillhandahålla resurser och strategiskt stöd, både generella insatser i implementeringen av reformer och riktade insatser utifrån behovsanalys.

Rektor ska se sig som den viktigaste faktorn i arbetet med att förbättra måluppfyllelsen och utveckla kvaliteten. Skolan ska tillsammans med andra aktörer utveckla verksamheten med sikte på framtiden och uppfattas som den bästa skolan av elever och vårdnadshavare. Vardagen ska präglas av tillit, höga förväntningar och tillsammansarbete. Alla anställda ska vara ambassadörer för verksamheten och staden.

Övergripande verksamhet – Tillhandahållandeperspektiv

Demografiska förändringar, barn- och elevtalsprognoser

Nedan anges prognos för genomsnittligt antal barn och elever för åren 2012-2014. Se också bilaga 2 för kommentarer till prognoserna.

Förskola	KF 2011	VP 2011	2012	2013	2014
Stockholmsbarn i enskild regi	16 939	17 920	18 720	19 230	19 540
Stockholmsbarn i annan kommun	68	80	110	120	120
Totalt förskola	17 007	18 000	18 830	19 350	19 660

Skolbarnsomsorg	KF 2011	VP 2011	2012	2013	2014
Stockholmsbarn i Stockholms skolor	24 167	25 700	27 900	29 000	29 900
Stockholmsbarn i annan kommun	198	200	200	200	200
Stockholmsbarn i enskild verksamhet	5 783	6 290	6 350	6 400	6 450
Totalt Stockholmsbarn i skolbarnsomsorg	30 148	32 190	34 450	35 600	36 550

Barn från andra kommuner i Stockholms skolbarnsomsorg 220 220 220 220

Grundskola	KF 2011	VP 2011	2012	2013	2014
Stockholms elever i Stockholms skolor	58 136	59 000	60 800	63 100	65 000
Stockholms elever i annan kommun	1 308	1 100	1 050	1 000	1 000
Stockholms elever i fristående skolor	14 262	15 400	16 050	16 800	17 500
Stockholms elever i spec skolor	220	300	350	400	400
Stockholms elever i internationella skolor	729	700	780	780	780
Totalt Stockholms elever i grundskola	74 655	76 500	79 030	82 080	84 680

Elever från andra kommuner i Stockholms grundskolor 1 870 1 800 1 750 1 700

Grundsärskola	KF 2011	VP 2011	2012	2013	2014
Stockholms elever i Stockholms skolor	755	675	730	730	730
Stockholms elever i annan kommun	34	40	40	40	40
Stockholms elever i fristående skolor	151	155	155	155	155
Totalt Stockholms elever i grundsärskola	940	870	925	925	925

Elever från andra kommuner i Stockholms grundsärskolor 30 30 30 30

Gymnasieskola	KF 2011	VP 2011	2012	2013	2014
Stockholms elever i Stockholms skolor	13 900	14 000	13 515	13 064	12 761
Stockholms elever i annan kommun	2 700	2 700	2 700	2 600	2 550
Stockholms elever i fristående skolor	9 850	10 300	10 400	10 450	10 450
Totalt Stockholms elever i gymnasieskola	26 450	27 000	26 615	26 114	25 761

Elever från andra kommuner i Stockholms gymnasieskolor 4 005 4 209 4 294 4 257

Gymnasiesärskola	KF 2011	VP 2011	2012	2013	2014
Stockholms elever i Stockholms skolor	237	230	225	220	215
Stockholms elever i annan kommun	61	70	70	65	65
Stockholms elever i fristående skolor	97	120	115	115	110
Totalt Stockholms elever i gymnasiesärskola	395	420	410	400	390

Elever från andra kommuner i Stockholms gymnasiesärskolor 115 120 115 110

Utveckling av tillhandahållandeuppdraget

I den nya skollagen betonas att skyldigheterna och villkoren för förskolor och skolor med offentlig och med enskild huvudman ska vara gemensamma i så stor utsträckning som möjligt för kvalitet, likvärdighet och rättsäkerhet. Förvaltningens uppdrag är i enlighet med lagstiftningen att erbjuda alla barn och elever i stadens förskolor och skolor en utbildning av god kvalitet samt bidra till medborgarnas valfrihet och säkerställa att det råder lika villkor mellan förskolor, skolor och utbildningar, oavsett huvudman, det så kallade tillhandahållandeuppdraget.

Förvaltningen kommer under treårsperioden att arbeta för att utveckla och förstärka tillhandahållandeperspektivet. De fristående förskolorna och skolorna ska få ökat utrymme i förvaltningens organisation och verksamhet. Rutiner och former för samverkan med de fristående verksamheterna och deras huvudmän ska systematiseras och utvecklas.

Ett branschråd riktat mot förskolan bestående av så väl fristående som kommunala anordnare kommer att finnas som ett forum för att fånga upp gemensamma frågor för diskussion och utveckling av förskolans verksamhet.

Utbyggnaden av e-tjänster för kommunikation med de fristående verksamheterna ska fortsätta. Förvaltningen kommer att utveckla tillsynen i de fristående förskolorna och insynen i de fristående skolorna.

För att kunna erbjuda medborgarna en neutral och likvärdig information om olika förskolor, skolor och utbildningar, oavsett huvudman, förutsätts alla förskolor och skolor delta i uppföljnings- och utvärderingsinsatser som staden genomför och som sedan publiceras på informationstjänsten Jämför service. Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att utveckla samordningen av kvalitetssäkrade data från förskolor och skolor till Statistiska Centralbyrån med inriktningen att samordningen även ska omfatta de fristående förskolorna och skolorna.

Under perioden kommer förvaltningen att pröva möjligheten att genom överenskommelser mellan förvaltningen och fristående skolor fastställa skolornas deltagande i förvaltningens resultatuppföljningar och utvärderingar på samma och likvärdiga villkor som de kommunala skolorna. I överenskommelserna ska även formerna för stadens insyn i de fristående skolorna samt erbjudande om deltagande i förvaltningens utbud av utvecklingsinsatser, kompetensutveckling m.m. och förvaltningens service i övrigt definieras. Transparensen behöver ökas.

Kvalitetsarbete – Kvalitetssystem

Under den kommande treårsperioden ska staden utveckla och förfina sitt kvalitetssystem i enlighet med lagar och förordningar och samtidigt se till att processerna struktureras så att överlappande arbete undviks och att mål- och resultatstyrningen blir sammanlänkad i ett kronologiskt och logiskt förlopp.

Det ”Årshjul” som tidigare varit utgångspunkt för kvalitetsarbetet i de kommunala verksamheterna ska omarbetas i enlighet med förändrade krav vad gäller förskola och skola och förvaltningens önskan om att tidigare kunna sätta in mer riktade åtgärder för en bättre måluppfyllelse i skolan. Årshjulet ska skapas på ett sådant sätt att de olika ansvarsuppgifter som ligger på olika nivåer löper i ett kronologiskt och välstrukturerat förlopp där dokument och processer bygger på varandra. Det ger en tydligare koppling mellan dokument som kvalitetsredovisningar, arbetsplaner, verksamhetsplaner, verksamhetsberättelser, treårsplaner etc. med dialoger och resultatuppföljningar. Årshjulet bör synliggöra allas delaktighet och

ansvartagande i, och för, ett väl strukturerat arbete. I detta arbete ingår för skolans del att utveckla arbetet med resultatanalyser till tertialrapport 2, kvalitetsdialoger, olika former av gemensamma och skolformspecifika seminarier etc. Syftet är att kunna genomföra bättre och snabbare verksamhetsanalyser, tidigare sätta in adekvata åtgärder och att det systematiska kvalitetsarbetet blir dokumenterat och kan redovisas i nämndens och stadens årsredovisning.

Det fortsatta utvecklingsarbetet med LIS-databasen inriktas på att databasen ska innehålla merparten av den information som behövs för uppföljning och utvärdering av resultat på både lokal och central nivå. Man ska kunna följa sin skolas resultat på kön, klass-, grupp-, ämnes- och lärarnivå. Underlag för resultatuppföljning ska vara enkla att ta fram och vara visualiseringsbara. LIS-databasen ska bli det naturliga underlaget för att utveckla resultatuppföljning och kvalitetsdialoger inte bara inom skolan utan även mellan skola och egenregiavdelningar.

I samband med utvecklingen av LIS användarvänlighet ska även ILS-webbens funktion för att stärka både det lokala och centrala kvalitetsarbetet granskas. Det kan röra indikatorers innehåll, omfattning och deras anpassning till nya mål och att anpassa rapportfunktionen och dess innehåll till nya lagar och förordningar. För skolan ska nya nyckeltal tas fram för exempelvis elevhälsa, till Sverige sent anlända elever etc. Vartefter LIS utvecklas till en alltmer heltäckande databas bör en bättre koppling mellan ILS och LIS utvecklas så att exempelvis indikatorresultat exporteras med automatik.

Gemensamma system för kvalitetsarbete i förskola ska utvecklas i samverkan mellan utbildningsnämnden och stadsdelsnämnder.

Skolinspektionen kommer att genomföra sin regelbundna inspektion av Stockholm 2011-2013.

Förskola

En samordningsfunktion har bildats på utbildningsförvaltningen utifrån kommunfullmäktiges beslut. Utbildningsnämnden har ansvar för att i nära samverkan med stadsdelsnämnderna hantera frågor som är gemensamma för stadens förskolor, att hantera frågor som är gemensamma för förskolor oavsett anordnare, att tillsammans med kommunstyrelsen ansvara för ärenden om riktlinjer, principer, policydokument och uppföljning av förskoleverksamheten samt att systemförvalta kösystem med mera inom förskolan.

Kompetensutveckling och karriärvägar inom förskola

Utbildningsförvaltningen kommer tillsammans med stadsdelsförvaltningarna att fortsätta arbetet med att erbjuda kompetensinsatser som bildar karriärvägar inom förskolan. Personer utan pedagogisk grundutbildning utbildas till barnskötare. Barnskötare fördjupar sin kompetens eller utbildas till förskollärare och

förskollärare får möjlighet att läsa magisterutbildning med syftet att stärka den forskningsbaserade kunskapen och driva utvecklingsarbete i förskolan.

Ett arbete kommer också att starta med att fördjupa verksamheternas kompetens vad gäller mer kunskapsstärkande arbete inom språk, matematik, naturvetenskap och teknik.

En satsning på PIM (Praktisk IT- och mediekunskap) har påbörjats och kommer under planperioden att omfatta samtliga pedagoger.

Det påbörjade implementeringsarbete med ny skollag och ny läroplan kommer att fortsätta under perioden.

Ledarförsörjning/Kompetensförsörjning chefer/Personalförsörjning

Personalförsörjning är en strategisk fråga för förskolan, både när det gäller rekryteringen av förskolechefer och förskollärare. Stadens satsning på rekryteringsutbildning för blivande chefer kommer att fördjupas och kompetensinsatser utvecklas för att omfatta även de som i dag är chefer. En samverkan med de insatser som är riktade till skolans ledare bör utvecklas.

Lärolegitimation och krav på behörighet för förskollärare kommer att innebära ökade krav på fler förskollärare i verksamheten. För att kunna möta kommande behov av förskollärare behövs ett gemensamt arbete för att utveckla nya former för utbildning av barnskötare till förskollärare.

Utveckla förskolornas arbete med IKT

Arbetet med IKT (Informations- och kommunikationsteknologi) ska ses i ett brett perspektiv och med flera syften. Ett av syftena är att förbättra dokumentationen av barns lärande och utveckling och då som en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Det kan också handla om att utveckla redskap och material för att arbeta med olika kunskapsområden. Ett tredje område är förbättrad information och kommunikation med föräldrar för att stärka deras delaktighet och inflytande.

För att påbörjade satsningar på PIM och IKT ska få genomslag är det viktigt att inledningsvis kartlägga hur infrastrukturen för förskolornas tillgång till datorer och internetuppkopplingar ser ut. Detta arbete har påbörjats, men behöver fortsätta under perioden. En samplanering av IKT- och PIM-insatser ska ske mellan ansvariga i stadsdelsförvaltningar och vid utbildningsförvaltningen.

Forsknings- och utvecklingsfrågor

Verksamheten ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Samverkan med universitet och högskolor när det gäller forskning och utveckling kommer att samordnas för förskola och skola.

Regional samverkan

Samverkan inom länet med sikte på en gemensam gymnasierregion för ökad valfrihet fortsätter. Under perioden utvecklas en gemensam elevdatabas för effektivare ersättningshantering, webbaserade gemensamma jämförelsetal, gemensamma elevenkäter och uppbyggandet av regionala programråd samt utveckling av en väl fungerande webbportal för presentation av länets gymnasieskolor och jämförelse av deras kvalitet.

Stadens ansvar för fristående skolors slutbetyg

Staden får i och med den nya skollagen ansvar för arkivering av slutbetyg som avser elever vid fristående skolor belägna i staden. Slutbetygen ska lämnas till utbildningsförvaltningens arkiv vilket kommer att innebära avsevärda kostnader för bland annat arkiveringsutrymme och utökade personella resurser, dels för själva omhändertagandet, dels då det är stor efterfrågan på betygskopior. Betygen kommer så småningom att levereras till Stadsarkivet mot en årlig kostnad som ökar över tid då betyg bevaras för all framtid. Detta behöver regleras i resursfördelningen till fristående skolor.

Egen regi

Skolreformer

Det påbörjade implementeringsarbetet med en ny skollag och nya samlade läroplaner för samtliga skolformer inom grundskolan fortsätter. Processen runt elevers lärande, utveckling av undervisningens innehåll och bedömningen av elevers lärande/kunnande kommer under hela implementeringsprocessen att vara i fokus. Arbetet med de nya styrdokumenterna kommer att kopplas till övriga utvecklingsåtgärder. Särskilt viktigt är att arbetet med bedömning och betyg integreras i reformarbetet. Under perioden måste särskilda satsningar riktas till lärare som inte tidigare satt betyg.

Den nya gymnasieskolan införs läsåret 2011/2012 och implementeringsarbetet pågår till och med läsåret 2013/2014 då de första eleverna går ut. Viktiga utvecklingsområden är likvärdig bedömning och betygssättning utifrån nya ämnesplaner och ny betygsskala, lokala programråd, arbetsplatsförlagt lärande och lärlingsutbildning, introduktionsprogrammen och elever i behov av särskilt stöd.

En ny gymnasiesärskola införs sannolikt läsåret 2013/2014. Implementeringen startar när beslut finns. Sannolikt innebär reformen att gymnasiesärskolan i många avseenden kommer att ligga nära Gy 2011 och präglas av ett starkt inkluderingsperspektiv. Fler nationella program med nationella inriktningar och ett träningsprogram för elever som inte kan följa nationella program, examensdokument, skärpta regler avseende vilka som får gå gymnasiesärskolan, ökade möjligheter att läsa kurser inom eller bli mottagen i gymnasieskolan är föreslagna förändringar.

Studie- och yrkesvägledning

Elever i alla skolformer utom förskolan, ska enligt den nya skollagen ha tillgång till personal med en kompetens avseende studie- och yrkesvägledning så att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodoses. En väl fungerande studie- och yrkesvägledning är en nödvändig förutsättning för en reell valfrihet byggd på väl underbyggda beslut. En bra övergång från grundskolan/obligatoriska sarskolan till gymnasieskolan/gymnasiesarskolan bidrar till färre felval vilket besparar eleverna olägenheter och minskar kostnaderna. Under perioden ska olika insatser genomföras vilka dels säkrar elevernas tillgång till studie- och yrkesvägledning dels leder till en ökad kvalitet.

Sent anlända elever

Skolverkets definition av sent anlända elever är de elever som när de kommer till Sverige påbörjar något av grundskolans fyra sista år, eller som börjar direkt i gymnasieskolan. Nyanlända elever är de elever som nyligen anlänt och påbörjar något av grundskolans tidigare år.

Skolresultaten för sent anlända elever i Stockholms stad, liksom i övriga landet, indikerar att arbetet behöver uppmärksammas och utvecklas. En kartläggning av vilken undervisning eleverna får, hur den organiseras, vilka arbetssätt som tillämpas och vilka resultat som uppnås behöver genomföras som grund för ett utvecklingsarbete.

Med målet att fler sent anlända elever ska uppnå behörighet till gymnasieskolan och ha möjlighet att fullfölja sina gymnasiestudier kommer förvaltningen att ta fram strategier för att mottagandet av sent anlända elever – främst i grundskolans senare år - förbättras och utvecklas. Det kan t.ex. handla om att närmare utvärdera de försök som görs med ämnesundervisning på elevernas modersmål och för elever med en bristfällig skolbakgrund läsinlärning på modersmålet som grund för att lära sig läsa på svenska. Det kan också handla om att utvärdera insatser som i större utsträckning ska involvera föräldrarna i elevernas skolgång. I arbetet med att ta fram strategier ska inte minst samverka med andra förvaltningar och aktörer prövas och stärkas. Ambitionen är att sent anlända elever på ett tidigt stadium inte bara ska få en god och kvalitativ skolgång, utan även få möjlighet att ta del av vad samhället i övrigt erbjuder för möjligheter.

Ökade möjligheter till överklagande

Genom den nya skollagen införs utökade möjligheter att få beslut enligt skollagstiftningen prövade genom överklagande. Syftet är att erbjuda enskilda rätt till en fullständig överprövning, även avseende skälighets- och lägesbedömning som har gjorts av kommunen. Många typer av beslut kommer även i framtiden att endast kunna bli föremål för laglighetsprövning enligt kommunallagen, t.ex. beslut om plats i förskola och fritidshem. Exempel på beslut som enligt den nya skollagen kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol är rätt till skolskjuts för elever i grundskolan, grundsarskolan eller gymnasiesarskolan. Beslut om åtgärdsprogram

som fattas av rektor, eller av den som rektorn med stöd av lagen har överlåtit sin beslutanderätt till, ska kunna överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Nämnden ska vid sin prövning antingen fastställa eller upphäva beslutet.

Möjligheten för fristående förskolor och skolor att överklaga beslut om resursfördelning ökar också. Dessa prövas av Förvaltningsrätten.

De nya bestämmelserna kan komma att medföra ökade behov av tillgång till juridisk kompetens, kompetensutveckling i skoljuridik såväl inom förvaltningen som inom skolorna samt även en utökad administration.

En ny dansarutbildning

Riksdagen har beslutat att inrätta en ny dansarutbildning bestående av förberedande dansarutbildning (grundskolans årskurs 4-9) och yrkesdansarutbildning (årskurs 1-3 på gymnasiet). Yrkesdansarutbildningen ska erbjuda eleverna utbildning i såväl klassisk balett som modern dans. Utbildningarna är riksrekryterande och styrs av den nyligen utfärdade förordningen om dansarutbildning. Ett beslutsorgan inom Skolverket - Rådet för dansarutbildning - ska ansvara för antagnings- och urvalsprocess till utbildningen och bidra till uppföljning och utveckling av kvaliteten i utbildningen.

Stockholms stad har fått förfrågan om att driva dessa utbildningar. Ett avtal som gäller till 2016 kommer att tecknas med staten. Utbildningarna samlas till en egen skolenhet med namnet Kungliga Svenska Balettskolan belägen i Münchenbryggeriet. Verksamheten ska möta de krav som ställs i förordningen, vilket innebär att nya organisations- och arbetsformer ska tas fram. I avtalet ingår att driva ett elevhem. Detta boende kommer att ingå i ett studerandeboende för elever inom riksrekryterande utbildningar (dans, idrott och riksgymnasiet för rörelsehindrade).

Jämställdhet och mångfald

Ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv ska genomsyra förvaltningens verksamheter så att jämställdhetsperspektivet införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla processer. Arbetet för jämställdhet och mångfald ska kopplas till styr- och uppföljningssystemen, som utvecklas för att bli jämställdhetsintegrerade.

Arbetet med kompetensbaserad rekrytering fortsätter för att öka förutsättningarna att uppfylla stadens åtagande enligt CEMR-deklarationen så att arbetsstyrkan på alla nivåer inom organisationen på sikt speglar den sociala, ekonomiska och kulturella mångfalden bland kommunens/regionens invånare. CEMR är de europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation.

Skolors arbetsorganisation

För att lyckas med sitt uppdrag, ökad måluppfyllelse och bättre resultat, måste varje enskild skola organisera sitt arbete utifrån elevens lärande och på så sätt skapa en skola i världsklass där alla elever presterar utifrån toppen av sin förmåga.

Lärarna måste ständigt söka nya vägar att finna lösningar i sin gemensamma beprövade erfarenhet och i det som forskningen visar gör skillnad. Varje skola behöver utvecklas till en lärande organisation där det är naturligt att lära av varandra, att ständigt lära nytt, lära om och därmed våga öka variationerna i hur lärare nyttjar sin arbetstid.

Förvaltningens arbete under perioden kommer därför att fokusera på att:

- kartlägga skolornas arbete med arbetsorganisation och lärares arbetstid för att erhålla en nulägesbild för såväl varje enskild skola som för hela förvaltningen
- utarbeta redskap och metoder för rektorerna att användas vid planering av arbetsorganisationen inför kommande läsår så att denna stödjer elevernas läroprocesser
- utarbeta metoder för att årligen kunna mäta skolors förändrade arbetsorganisation i förhållande till måluppfyllelsen
- utveckla inspirations- och stödredskap för skolorna utifrån behovsanalys.

Kollektivavtalet HÖK -10 (huvudöverenskommelse om arbetstider) är ett av de redskap som finns för att nå högre måluppfyllelse och bättre resultat. Det är såväl förvaltningens som lärarfackens ansvar, tillsammans och var för sig, att informera, implementera och stödja skolornas i deras arbete med att omsätta avtalet i praktisk handling. Arbetet i partsgruppen kring HÖK -10 behöver utvecklas så att gruppens arbete bidrar till utveckling av arbetsorganisationen på alla skolor.

Lönebildning

Utbildningsförvaltningen fortsätter arbetet med att förbättra, förenkla och utveckla processerna kring löneöversynen och att driva lönesättande samtal som löneöversynsmodell. I löneöversynen ska den anställdes lön prövas i förhållande till svårighetsgrad och prestation. Som hjälpmedel används lönekriterier. På skolorna fortsätter arbetet med att lokalt anpassa de lönekriterier som överenskommit mellan parterna på förvaltningsnivå.

Ett utvecklingsområde är att söka koppla skolornas resultat till löneöversynen. Ambitionen är att verka för att det blir en tydligare koppling mellan goda resultat och en god löneutveckling.

Hälsa/Sjukfrånvaro

Utbildningsförvaltningens långsiktiga mål är att sänka kostnaderna för sjukfrånvaron till hälften, jämfört med nuvarande nivå. För att nå målet är denna del av det systematiska arbetsmiljöarbetet inriktat i huvudsak inom tre prioriterade områden; minimera antalet långtidssjukskrivna, vidta riktade insatser för arbetsplatser med hög korttidssjukfrånvaro samt genomföra hälsofrämjande åtgärder i syfte att förebygga sjukdom. Arbetet bedrivs i första hand lokalt med stöd från personalavdelning, företagshälsovård och externa resurser.

Ett pilotprojektet för sjuk- och friskanmälan och anmälan vid vård av sjukt barn omfattar ca 5 000 medarbetare och pågår till och med mars 2012. Utvärdering av projektet sker kontinuerligt. I samband med verksamhetsplan för 2012 ska beslut tas om projektet ska fortsätta enligt plan alternativt avslutas april 2012.

Som ett led i arbetet med att minska risken för ohälsa ska system utvecklas och rutiner för jämställdhetsintegrerad analys och uppföljning av t.ex. sjukfrånvaro och medarbetarenkät genomföras under perioden.

Ledarskap/ledarförsörjning

Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla ledarskapet, genom tydliga förväntningar och en aktiv chefsuppföljning. En särskild satsning på uppföljning av grundskolans biträdande rektors ledarskap kommer att fortsätta under perioden. Arbetet med skriftliga, kvitterade chefsuppdrag fortsätter.

Chefsutvecklingen fortsätter att vara ett prioriterat område med fokus på framför allt basutbildningar om regelverk och system samt ledarskapsutbildningar med inriktning på ”on-the-job-training” respektive det kommunikativa ledarskapet.

Rekryteringen av ledare förstärks så att alla chefer omfattas av förvaltningens modell för chefsrekrytering. En särskild satsning på internrekrytering av främst yngre skolledare påbörjas. Chefsprogrammet kommer att ha ett ökat ansvar vid rekrytering av biträdande rektorer inom grundskolan och administrativa chefer inom gymnasieskolan.

Medarbetarskap, coachning, kompetensredovisning

Under perioden ska ett flertal reformer förankras och verkställas, som syftar till att höja förskollärares och lärares kompetens och yrkesstatus. Under 2011 införs lärarlegitimation med krav på behörighet i undervisningsämne. Ett introduktionsår för nyexaminerade införs där förskolläraren och läraren ska få stöd av mentor och bedömas av förskolechef/rektor. I samband med lärarlegitimation införs också möjligheten för förskollärare och lärare, som har minst licentiatexamen och fyra års väl vitsordad tjänstgöring, att ansöka om titeln lektor.

Reformerna medför stora behov av informations- och kompetensutvecklingsinsatser både för lärare som undervisar i ämnen de inte är behöriga i och för lärare som inte har fullständig examen. Även andra insatser behöver genomföras för att skapa möjligheter för lärare att utveckla sin undervisning så att fler elever kan utnyttja sin fulla potential och nå kunskapsmålen i alla ämnen. Insatser behövs på olika nivåer och rikta sig till lärare med olika behov; till dem som behöver formell kompetens både för lärarlegitimation och för forskarstudier samt till dem som behöver utveckla sin undervisning på en basnivå och de som behöver få större utmaningar.

Genom att tillvarata skickliga lärare på olika former av utvecklingsläraruppdrag kan handledning/coachning och nätverk byggas upp där lärare utifrån sina behov, enskilt och i grupp, utvecklar både sin didaktiska och allmänpedagogiska kompetens. De påbörjade satsningarna med att i samverkan med lärosäten bygga upp olika former av praxisnära FoU-arbeten där forskollärare och lärare tillsammans beforskar och utvecklar gemensamma strategier för sin undervisning fortsätter.

Förvaltningen arbetar med att bygga upp ett datasystem för kompetensredovisning där inrapportering av medarbetarnas utbildning, legitimation och övrig kompetens kan göras. På detta sätt kan förvaltningen få en samlad bild av den befintliga kompetensen men också en bild av ett eventuellt kompetensgap. För de lärare som har lärarbehörighet, men där det fattas poäng i vissa ämnen eller de undervisar i ett ämne de inte är behöriga i, kan Lärarlyftet2 användas för kompetensutveckling. Kompetensdatabassystemet kommer också att kunna användas av varje skola för att kunna ta fram sin personals kompetens, vilket kommer att ge rektor en bättre överblick inför skolans personalplanering.

Personalförsörjning

Denna tabell visar hur många tillsvidareanställda, inom några befattningsgrupper, som år 2011 är 60 år och över.

Befattningsgrupp	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år	67- år	Summa	Totalt tv-anst	%
Övriga chefer	3	8	6	7	3	4	0	2	33	38	86,8%
Rektor	13	6	10	7	6	4	0	3	49	144	34,0%
Rektor bitr	17	16	16	9	7	8	5	1	79	275	28,7%
Lärare gr	93	108	100	78	83	47	33	13	555	3 234	17,2%
Lärare gy	32	35	47	51	51	36	21	17	290	1 144	25,3%
Lärare modersmål	18	13	19	15	17	13	8	10	113	288	39,2%
Lärare specped	24	24	30	38	18	19	5	6	164	411	39,9%
Lärare särsk	6	6	4	5	6	4	1	1	33	86	38,4%
Lärare övn ämn	25	30	26	28	22	19	9	5	164	1 069	15,3%
Lärare övr	3	5	2	2	1	1	0	0	14	125	11,2%
Specialpedagog	10	5	9	9	3	7	2	0	45	162	27,8%

3. Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

En elevantalsökning inom grundskola och skolbarnsomsorg kommer att innebära högre kostnader men även högre tilldelning av schabloner. Elevantalet inom gymnasieskolan kommer att minska under de kommande åren, vilket kräver ett effektivare resursutnyttjande, bland annat avseende administration och lokaler.

Alla kommuner i Stockholms län har bildat ett samverkansområde och skrivit ett samverkansavtal om samtliga nationella program vid de kommunala gymnasieskolorna. Det innebär att alla elever kan söka på lika villkor till alla utbildningar inom samverkansområdet, med start 2011. Detta kan för Stockholms stads gymnasieskolors del innebära att det befarade elevtappet de närmaste åren delvis kompenseras av elever från andra kommuner.

I budgetpropositionen 2010 gjorde regeringen bedömningen att förslagen i Gy 2011 kommer att leda till kostnadseffektiviseringar för skolhuvudmännen vilket i sin tur kan leda till minskade statsbidrag redan 2012.

I kommunfullmäktiges plan för utbildningsnämnden år 2012 ingår ett effektiviseringskrav på 25,0 mnkr avseende grundskolelokaler. De extra medel som nämnden fått under perioden 2009 – 2011 för utbildning av barnskötare, förskollärare och fritidspedagoger tas bort.

Obligatoriska bilagor återfinns i bilaga 1. I bilaga 3 framgår utvecklingen av schabloner 2007-2011 och kostnader inom utbildningsverksamheten 2005-2009.

Kapitalkostnader och driftkonsekvenser

I driftbudgeten ingår kapitalkostnader på befintliga ej avskrivna anläggningstillgångar och på uppskattade framtida investeringar. En lägre räntenivå än tidigare förväntat i kombination med investeringar med längre avskrivningstid ger upphov till att kapitalkostnaderna långsamt men successivt ökar, för att år 2018 uppgå till 90 mnkr. Därefter bedöms de ligga kvar på ungefär samma nivå.

3.2 Investeringar

Förvaltningens investeringsbehov om 90 mnkr förväntas ligga kvar på samma nivå även de kommande åren. Satsningar kommer att göras på digitala verktyg, miljön, och på kapacitetshöjande åtgärder inom nuvarande lokalbestånd. Integrering av skolbarnomsorg och förskoleverksamhet i skollokalerna planeras, köksutrustning och ventilationssystem ses över, vissa paviljonger och andra externa lokaler avvecklas. Alla dessa åtgärder medför att investeringsmedlen sannolikt kommer att användas fullt ut.

4. Övriga redovisningar

Effektiviseringar som sänker kostnader/höjer kvaliteten

Administrationn på skolnivå ses över i samband med förändringar i förvaltningens organisation.

Effekterna av det fria valet inom länets gymnasieskolor ska följas och programutbudet kontinuerligt anpassas till elevernas förstahandsval. Arbetet med lokalanpassningar och lokalsamordning fortsätter med syfte att bättre anpassa

organisationen till elevernas val och att förtäta lokalutnyttjandet och på så sätt frigöra resurser till undervisningen.

RISK, SBA-arbete och skadekonton

Fortsatt ökad användning av stadens incidentrapporteringssystem, RISK, innebär att incidenthantering ytterligare effektiviseras och standardiseras, att kännedom internt om allvarliga incidenter och trender ökar liksom möjligheten att strategiskt och såväl kort- som långsiktigt arbeta riskförebyggande inom den egna verksamheten. Resultatet blir att kostnaderna minskar och ett ökat användande bidrar i slutändan till att skapa en trygg och säker skola.

Fortsatt aktivt SBA-arbete (systematiskt brandskyddsarbete) innebär att det förebyggande brandsäkerhetsarbetet ytterligare effektiviseras genom att alla skolor följer samma modell.

Att skapa skadekonto är ett led i effektivisering av incidenter och kostnader relaterade till den faktiska skadegörelsen i skolan. Prioriterade skadekonton är brand, glaskross, klotter, vattenskador och övrig skadegörelse.

Införande av processororienterad informationsredovisning (PIR)

De av kommunfullmäktige år 2007 beslutade arkivreglerna för Stockholms stad medför att förvaltningarna ska gå över till en processororienterad informationsredovisning. Arbetet, som ska vara genomfört vid 2013 års utgång, innebär bland annat att de allmänna handlingar som skapas inom förvaltningen på ett tydligare sätt knyts till förvaltningens uppdrag och verksamhet vilket gör det lättare att följa ett ärendes gång. Samordning sker med ärendehanteringssystem och övriga system. Stadsarkivet upphandlar ett nytt dokument- och ärendehanteringssystem som ska ersätta Diabas. Det nya systemet ska införas med början 2012 och kommer att innebära nya arbetssätt och rutiner.

Upphandling i konkurrens

En ny genomgång av förvaltningens verksamhet, utifrån konkurrensperspektiv, ska genomföras. Den nya skollagen medger för kommuner att avtala om att lägga ut elevhälsan på entreprenad.

Kontaktcenter

Till förvaltningen kommer, mestadels via e-post och telefon, en hel del frågor från allmänheten där det inledningsvis är oklart vad medborgaren söker för information eller där medborgaren inte hittar informationen på stockholm.se. Ett fortsatt arbete för att guida medborgarna rätt kommer att ske i samverkan med stadens Kontaktcenter. Syftet är dels att stadens Kontaktcenter ska bli den naturliga ingången också avseende utbildningsförvaltningens olika frågor. Parallellt fortsätter arbetet med att kvalitetssäkra hanteringen av medborgarnas mer komplicerade frågeställningar/synpunkter/klagomål etc.

Informationstekniken stödjer och bidrar till verksamhetsutvecklingen

Verksamhetssystem och e-tjänster

En webbaserad plattform för hela förvaltningens utbildningsverksamhet, som omfattar såväl administrativa som pedagogiska resurser, utvecklas till att bli den naturliga arbetsytan för elever, pedagoger och annan skolpersonal. Den ligger till grund för utvecklingen av nya e-tjänster. En successiv överföring av applikationer, stödprocesser och administrativa verktyg kombineras med införandet av nya verktyg och samarbetsfunktioner. Möjlighet till ett ökat deltagande från vårdnadshavare och andra intressenter ingår i arbetet. Förenklad informationsåtkomst via olika kanaler, tillgänglighet för alla och betoning på mobilitet och interaktion är några grundelement. Utveckling av funktioner som underlättar för lärares arbete samt nya verktyg för att utveckla och använda digitala lärresurser och annat digitalt innehåll är prioriterade områden. Fördjupade analyser av några nyckelområden, som t.ex. frånvarohantering och dokumentation, ligger till grund för både förändringar och nyanskaffning.

Detta innebär en fortsatt förändring av nuvarande verksamhetssystem (Fronter, Skolwebb, Bosko och Hanna) samt anskaffning av nya komponenter. I detta arbete är ett väl utvecklat samarbete med marknadens aktörer en framgångsfaktor.

Arbetet med att identifiera interna och externa e-tjänster ges högre prioritet.

Gemensam IT-plattform

En gemensam plattform minskar skillnaderna mellan olika skolors IT-standard samtidigt som det kan innebära att tillgängligheten till IT i skolarbetet ökar. Viktiga frågeställningar att arbeta vidare med är tillgången till pedagogiska program, inte minst en effektiv paketering och förvaltning av dessa applikationer. Elever i behov av särskilt stöd behöver erbjudas en IT-miljö där deras specifika krav tas om hand och att skolor med avancerad IT-utbildning som till exempel programmering erbjuds adekvata utbildningsmöjligheter i den gemensamma plattformen.

Systemförvaltning av IT-stöd inom förskolan

Utbildningsnämnden har systemansvar för Bosko, inklusive den del som avser förskolan. Det gäller även de e-tjänster som förvaltningssätts. Finansieringen av dessa nya uppgifter bör regleras i kommande budget.

Vidareutveckling och utveckling pågår av olika e-tjänster inom förskolan, t.ex.

- Öppen ansökan
- Min Barnomsorg
- Anordnarwebben
- Förskoleportalen.

Dessa är en del av de IT-stöd vilka stödjer verksamheten förskola och ingår som delsystem i ett större förvaltningsobjekt med uppdrag att verka för att hela förskolans behov av IT-stöd tillgodoses. Denna utveckling, liksom även vidareutveckling av nuvarande verksamhetssystem, Bosko, beräknas kräva en utökad förvaltningsorganisation för att möta verksamhetens krav. Likaså behövs en översyn av infrastrukturen för förskolornas tillgång till datorer och nätuppkopplingar. För att förbättra och utveckla nya funktioner krävs sannolikt en översyn av det gemensamma regelverket för förskolan.

Beställarstöd

IT i lärandet ska svara mot verksamhetens krav för en skola i världsklass. Ett centralt stöd till verksamheten etableras för beställning från tjänstekataloger och andra upphandlade tjänster inom IT-området. Till exempel inköp av datorer, avrop av applikationer och nättjänster samt avtal rörande servicenivåer. Stödet till skolledare sker även i samband med större förändringar såsom nedläggning, ombyggnad eller nyetablering samt till behöriga beställare vid inköp av periferiutrustning, konsulttjänster, datakommunikation etc.

Informationssäkerhet

Fortsatt arbete krävs för att upprätthålla krav på sekretess, ansvar, tillgänglighet, kvalitet och spårbarhet i systemen. Arbetet sker med krav på ett förebyggande, långsiktigt och kostnadseffektivt tillvägagångssätt. Fokus bör bland annat vara på datasäkerhet avseende integritet och skydd av data och IT-system mot t.ex. obehörig åtkomst samt kommunikationssäkerhet avseende säkerhet i samband med överföring av data.

Termins- och mellanmålsavgifter i Bosko

Förvaltningen arbetar tillsammans med Tieto för att ta fram en lösning för debitering av fritidsklubbarnas avgifter i Bosko-systemet. Idag fastställs terminsavgiften av kommunfullmäktige och varje skola tar fram sin egen självkostnadsberäkning för mellanmål. För att minimera administrationen föreslår förvaltningen att en gemensam avgift arbetas fram. Enbart kostnaden för debitering av mellanmålsavgifterna beräknas minska med 1,2 mnkr på helår genom att fakturera via Boskosystemet.

5. Lokalförsörjningsplan

Kommunstyrelsen och utbildningsnämnden har i budget 2011 fått i uppdrag att utarbeta en långsiktig plan för hur ökningen av grundskoleelever i staden ska mötas. Med anledning av detta ska inte utbildningsnämnden redovisa någon lokalförsörjningsplan i underlag för budget 2012.

Under de närmaste åren kommer antalet elever i Stockholms grundskolor att öka markant. Prognosen, inklusive särskola, för 2011 är ca 61 500 elever varav ca 1 900 kommer från annan kommun. Fram till år 2014 ökar antalet till ca 67 500

varav ca 1 750 kommer från annan kommun. I slutet av prognosperioden är antalet ca 77 000 varav ca 1 600 från annan kommun. Det är ca 15 500 fler elever på 8 år. I dagsläget har staden en teknisk kapacitet i grundskolorna för ca 68 000 elever. Den tekniska kapaciteten stämmer inte till alla delar överens med behoven.

Redan nu kan alltså konstateras att de demografiska förändringarna kommer att leda till omfattande behov av nya lokaler samtidigt som lokaler kommer att kunna avvecklas.
